

[Erik Kragh.]

i Sydøstasien og noget mere med situationen i vores egen verdensdel. Nu har både udenrigsministeren og flere af ordførerne udtalt sig om den positive udvikling, der er sket i Europa gennem de tysk-polske og de tysk-russiske forhandlinger og afslutning af traktater, der kun venter på at blive ratificeret, og det er klart, at jeg kan tilslutte mig de udtalelser. Der synes for første gang siden krigen at være åbnet en dør, som det vil tage lang tid at komme igennem, men som, hvis man arbejder tålmodigt, måske efterhånden kan føre til den afspænding, som vi alle sammen ønsker. Men det forekommer mig, at der i fremstillingen af og debatten om det europæiske spørgsmål måske mangler én af siderne, og det er ikke en lille side, det er nemlig den sikkerhedspolitiske side.

Som bekendt har Sovjetunionen siden Khrustsjovs fald gennemført en oprustning på alle områder, således at det militære billede i dag er et helt andet end for 5 år siden. I dag er der paritet, for så vidt angår strategiske kernevåben, hvor USA tidligere, f. eks. under Cubakrisen, havde absolut overlegenhed. Hertil er kommet i sidste uge den beklagelige efterretning, at det synes, som om Sovjetunionen er i færd med at fremstille et nyt interkontinentalt raketsystem med meget store atomraketter. Hertil kommer tillige, at SALT-forhandlingerne, som nok er det vigtigste nedrustningsproblem, vi har, i hvert fald i øjeblikket ikke tyder på nogen snarlig løsning.

Endvidere har Sovjetunionen på de konventionelle styrkers område både kvalitativt og kvantitativt forbedret sine styrker, kvantitativt med 20 pct. ved besættelsen af Tjjetoslovakiet; og en forceret flådeoprustning med russiske søstridskræfters optræden på de syv have hører til de mest foruroligende træk, med andre ord en ændring af magtbalancen i Sovjetunionens favør, den magtbalance, som freden hviler på. Trods de tydelige globale tendenser må Europa stadig regnes at være i brændpunktet i russisk politik, og spørgsmålet er, om den ændrede magtbalance på kernevåbnenes område vil bevirke en mere aggressiv politisk støtte til de meget overlegne konventionelle russiske styrker i Europa. Dette må efter min opfattelse anses for at være mindre sandsynligt, vel at mærke så længe USA er engageret i

Europa, og så længe NATOs militære styrker, det vil sige de enkelte landes forsvar, er stærke nok til at hindre lokale forsøg på at skabe et *fait accompli*.

Langt snarere kunne det måske tænkes, at sovjetlederne vil søge ved en tålmodig, men vedholdende politik at løsne NATO-sammenholdet og at få USA ud af Europa, og i så henseende synes de nuværende magthavere at have betydelig større psykologisk forståelse, end Khrustsjov havde det. Khrustsjov var en temperamentsfuld og farverig personlighed, som ved sin raslen med raketterne blev ved med at skræmme vesteuropæerne, så de ikke glemte faren. De nuværende ledere forstår sig på psykologi: De er stiltfærdige, og de har forstået, at det betaler sig meget bedre at tale om afspænding og om forhandlinger, fordi disse ord naturligt nok har en magisk tiltrækning på folk i Vesteuropa, fordi vi i Vesteuropa regner med, at når folk sætter sig omkring et forhandlingsbord, ja, så når de nok frem til et eller andet kompromis. Vi er ikke altid klar over, hvor hård en position — som vi bl. a. har set det i SALT-forhandlingerne, i Berlinforhandlingerne — Sovjetunionen i givet fald kan indtage.

De russiske politiske aktioner i Europa i de tre sidste år har været gennemført på særlig tre områder. Det ene er modstanden mod fællesmarkedet, som Sovjetunionen med rette frygter, da det vil kunne gøre forskellen på levestandarden i vest og øst endnu større og derved øve en uheldig tiltrækning på satellitlandene, og i forbindelse hermed forsøgene på at få Danmark, Norge, Østrig, Schweiz og Sverige til ikke at tilslutte sig fællesmarkedet.

Det andet område er det, som udenrigsministeren har været inde på, nemlig de tysk-russiske og tysk-polske forhandlinger, som jeg nævnte at også jeg anser for et meget positivt træk i udviklingen. Men man kommer ikke uden om, at man også er nødt til at se på realiteterne i dette forhold, og realiteterne er, uanset de positive sider i traktaterne, at Sovjetunionen uden at gøre nogen som helst indrømmelser har nået et af sine vigtigste politiske mål, nemlig anerkendelse af status quo i Europa, altså den anden verdenskrigs territorielle gevinster. Pagterne berører ikke det for Vesteuropa centrale problem, den russiske militære be-